

Handläggare: Thomas Kultti
Telefon: 08-508 19 101

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2011-02-17

Förslag till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

I budget 2009 för Stockholms stad angav kommunfullmäktige att idrottsnämnden skulle arbeta fram ett förslag till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet. Stadsövergripande styrdokument med relevans för stadens idrottssatsningar är också Vision 2030. I denna remiss lägger idrottsnämnden fram ett förslag till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet. Planen tar i första hand sikte på de närmaste tio årens satsningar och behov, men ska även utgöra en grund för fortsatt inriktning. Förvaltningen ser positivt på idrottsnämndens långsiktiga plan och lyfter fram ett antal utvecklingsområden inom Farsta stadsdelsområde.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsdelsdirektörens stab.

Bakgrund

I budget 2009 för Stockholms stad angav kommunfullmäktige som en aktivitet att idrottsnämnden skulle arbeta fram ett förslag till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet. Förslaget ska ta sikte på de närmaste tio årens satsningar och behov.

Det förslag som idrottsnämnden nu har utarbetat har remitterats till samtliga stadsdelsnämnder, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden samt stadsledningskontoret, kommunstyrelsens handikappråd och Stockholms idrottsförbund.

Remissen i sammanfattning

Samhällets stöd till motion och idrott har stor betydelse för folkhälsan, särskilt för barn och ungdomar. Sverige har sedan år 1999 fastställda idrottspolitiska nationella mål, som anger att idrotten ska

- bidra till att utveckla barns och ungdomars intresse och benägenhet för motion och idrott samt deras möjligheter att utöva inflytande över och ta ansvar för sitt idrottande
- göra det möjligt för alla människor att utöva idrott och motion
- syfta till att ge kvinnor och män lika förutsättningar att delta i idrottsverksamhet
- främja integration och god etik
- bidra till att väcka ett livslångt intresse för motion och därmed främja en god hälsa hos alla människor.

Idrottsrörelsen liksom skolan är viktiga aktörer för ett långsiktigt folkhälsoarbete och för att skapa möjligheter till en aktiv fritid. Lokalt har kommunerna ett ansvar för att understödja och ge förutsättningar för fysisk aktivitet, direkt och individuellt, via skolans ämne idrott och hälsa eller kanalisera genom en idrottsförening.

Stockholms stads idrottsnämnd har som huvuduppdrag att öka den fysiska aktiviteten bland stockholmarna genom

- stöd till idrottsrörelsen i form av drift och upplåtelse av idrottsanläggningar
- bidrag till föreningsverksamhet

- kommunal friskvårdsverksamhet i bad och sim- och idrottshallar i form av bad, simskola, kurser, gruppaktiviteter och gym
- skapandet av ytor för spontanidrott och självorganiserat motionerande och friluftsliv.

Den viktigaste delen av det förebyggande folkhälsoarbetet är idrottspolitiken som i sin tur är beroende av idrottsföreningarna. En viktig framtidsfråga är hur idrottsrörelsen och skolorna ska samverka för att öka den fysiska aktiviteten bland barn och ungdomar. Idrottsnämnden beslöt i samband med folkhälsoåret 2001 att arbeta med särskilda satsningar för att nå inaktiva målgrupper, bland annat genom att skolhälsovården ordinerar fysisk aktivitet på recept (FaR), som bedrivs som kurser i simhallarna. Må bra-kurser för tonårsflickor och en stor satsning på simkunnighet genom simskolan är andra exempel på insatser för att nå dessa grupper.

Idrottsnämnden förvaltar (genom bland annat fastighetsnämnden och Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB) cirka 400 idrottsanläggningar varav ungefär hälften är gymnastiksalor i skolorna. Därutöver finns sim- och idrottshallar, idrottsplatser med ishallar, ridanläggningar och bollplaner. Bland annat ansvarar idrottsnämnden för Gubbängsfältet som upplåts under en sommarvecka för handbollsturneringen Eken Cup.

Genom enkäter bland stockholmarna – barn, ungdom och vuxna – framkommer bland annat önskemål om satsningar på anläggningar för motion, lokaler för dans, gym och utomhusbad. Pojkar prioriterar främst bollsporter. Vuxna önskar främst satsningar på friluftsområden, motionsspår, simhallar och utomhusbad. Sammantaget visar undersökningarna att intresset för motionsanläggningar är större än intresset för anläggningar för tävlingsidrotter.

Av studien Ung livsstil, som genomfördes senast 2004/2005, framgår att av flickor på gymnasium är 32 procent medlemmar i en idrottsförening. Motsvarande siffra för pojkar är 39 procent. Av flickorna är det nästan hälften, 48 procent, som motionerar lite eller inte alls. Bland pojkar är denna siffra 34 procent. De största idrotterna i Stockholm för flickorna är ridning, fotboll och basket. För pojkar är det fotboll, innebandy och basket (2005).

Idrottsnämndens forskning visar tydligt att idrottspolitiken inte når alla de ungdomar som är i behov av motion. Som skäl anges socioekonomiska förutsättningar. Idrottsnämnden förordar att ungdomar från sämre socioekonomiska förhållanden i högre utsträckning ska bli aktiva idrotts- och motionsutövare.

Idrottsnämnden godkände 2007 ett förslag till långsiktig investeringsplan för idrottsverksamheten som prioriterar följande anläggningar.

- Fortsatt satsning på ridanläggningar.
- Satsning på sporthallar för bollsport, fäktning, brottning, budo, dans, bowling, skytte med mera.
- Satsning på konstgräsplaner.
- Tillbyggnad på befintliga bad med äventyrsbad, familje- och rekreationsbad.
- Satsning på ytterligare en ishall och profilering av någon ishall till konståkningshall. Placering av curlinghall i anslutning till befintlig ishall.
- Satsning på ytterligare fotbollsplaner.
- Satsning på idrottsplatser i innerstaden.
- Byggandet av en friidrottshall i västerort.
- Utveckling av anläggningar på Järvafältet.
- Satsning på ett större sportfält, förslagsvis på Gubbängsfältet.
- Satsning på idrottscentrum/sportcentrum där flera idrotter och föreningar har verksamheter.
- Satsning på en flexibel kampsportarena.
- Satsning på ytor för spontanidrott.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till förslaget till en långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet. Utifrån kommunfullmäktiges beslut om Söderortsvisionen pågår inom stadsdelsnämndens egna verksamheter för närvarande ett utvecklingsarbete med syfte att erbjuda alla barn och ungdomar möjligheter till motion och idrott. Vi vet genom aktuell forskning att ”*skillnader mellan olika sociala grupper vad gäller idrotts-, friluft- och motionsvanornas omfattning och inriktning är högst påtaglig. Fysisk aktivitet är därför inte vilken fritidssyssla som helst utan har, till skillnad från många andra fritidsaktiviteter, stor betydelse för individens hälsotillstånd och för samhällsekonomin*” (Smak för motion, Engström 2010).

Målet, att få fler unga i socialt utsatta miljöer att motionera och idrotta är därför särskilt angeläget i söderort. Genom lek och rörelse läggs en god grund för fortsatta motionsvanor hos barn. Syftet är inte bara individens fysiska välbefinnande utan har dubbel innebörd. Den största arenan för möten mellan människor och möjlighet till social integrering, förutom i skolan, är inom föreningslivet och inom idrotten. För ungdomar är idrottande, förutom familjens betydelse, den socialiseringsprocess som i hög grad positivt främjar den unges

ansvarstagande, självuppfattning och inte minst respekt och vikten av att samarbeta med andra.

Erfarenheter visar att unga som är fysiskt aktiva klarar sitt skolarbete bättre. I detta sammanhang är det viktigt att de ungdomar som idag utövar idrott får uppskattning för sitt engagemang och för sina prestationer. De är viktiga förebilder för kommande ungdomsgenerationer och behövs som motvikt till de unga som kan lockas av en socialt destruktiv livsstil. I samarbete med utbildningsnämnden och idrottsnämnden pågår därför även ett arbete för att vidareutveckla en idrottsprofilering inom stadsdelsområdet och dess skolor. Förvaltningarna arbetar tillsammans och i samverkan med idrottsföreningar för att ta fram en modell för möjlighet till motion och idrott genom hela skoltiden, från förskola till högskola, detta för att möjliggöra för fler ungdomar att motionera och att utöva organiserad idrott.

Förvaltningen planerar även för en öppen multisportsanläggning i en parklek. En multisportanläggning inrymmer möjlighet till olika sporter och är anpassad för barn och lek. Anläggningen är en avgränsad yta som genom sin utformning är flexibel för olika aktiviteter och ska förhindra eller minimera skador.

Inom stadsdelsnämndens fritidsverksamheter planeras för att barn och ungdomar ska ges ökade möjligheter till spontanidrottande. Fritidsverksamheterna genomför särskilda sommarprogram med idrottsturneringar för barn och ungdomar. Förvaltningen har även en stallverksamhet och unga flickor är en prioriterad målgrupp liksom barn och unga med funktionsnedsättning.

Även äldre visar idag ett stort intresse för motion och sport. Efterfrågan på boulebanor och unicurl (curling) är efterfrågat av Farstas pensionärer och ett seniorgym i Hökarängen är mycket uppskattat. Behovet är stort även för äldre att utöva idrott och det finns ett behov av flexibla anläggningar för spontanidrott, skolidrott och för föreningslivet.

Förvaltningen instämmer utifrån ovanstående i de mål idrottsnämnden anger för att stimulera fler utövare av motion och idrott. Förvaltningen ser vidare att villkoren måste utvecklas för idrottande både på motionsnivå och talangnivå. För att få unga mer intresserade av idrott i konkurrens med andra fritidsintressen behöver idrotten ha elitidrottare som förebilder. Fysiska aktiviteter på motionsnivå och elitidrott är två sidor av samma mynt, där båda nivåerna är beroende av varandra. För att få flera att motionera och idrotta behövs positiva förebilder.

Stockholm har som vision att nå världsklass inom idrott inom ramen för Vision 2030. Farsta stadsdelsnämnd vill bidra till detta mål genom att erbjuda ungdomar möjlighet att idrotta. Många unga som varit aktiva slutar med idrott på högstadiet. Ett viktigt utvecklingsområde är att stadsdelsnämndens fritidsverksamheter tillsammans med skolorna och idrottsföreningarna ger dessa ungdomar möjlighet att fortsätta motionera även när man har trappat ned med idrottandet.

100-årsjubileet av OS i Stockholm 1912 kan ge goda förutsättningar att öka intresset för idrott även hos de unga som inte motionerar eller idrottar. Förvaltningen ser gärna att evenemang, exempelvis roddtävlingar, arrangeras på Magelungen. Det är positivt om Farstas ungdomar får intresse och möjligheter att delta och engagera sig i de evenemang som planeras vid Stockholms Stadion och i stadsdelsområdena i innerstaden.

Inom Farsta stadsdelsområde finns mycket goda infrastrukturella förutsättningar för att erbjuda idrott och andra fysiska aktiviteter på både motions- och tävlingsnivå. Här finns sportanläggningar med utvecklingsmöjligheter, tillgängliga friluftsområden, sjöar och bad, kuperad terräng och inte minst engagemang och tradition av idrottande och ett aktivt föreningsliv.

Närheten till Ågesta friluftsområde utnyttjas idag väl av Farstabor. Vid mätning i december 2010 fanns det 1 000 skidåkare under en timme i spåren vid Ågesta. Farsta har även närhet till Nackareservatet och Flatens naturreservat. Farsta Gårdsområdet har pekats ut som ett möjligt utbildningscenter för idrott och kultur. Det finns ett stort intresse och underlag för att utveckla Högdalstopparna för friluftsliv och utomhusidrott. Idrotter som fotboll, handboll, basket, innebandy, ridning med mera är etablerade sporter inom Farsta och flera av Stockholms största klubbar finns av denna anledning i Farsta. Intresse finns från de större klubbarna att öka sina aktiviteter i Farsta och nya sporter har visat intresse att etablera sig inom Farstaområdet.

Stadsdelsförvaltningen bedömer att med en fortsatt god utvecklad infrastruktur, ett stort allmänt sportintresse, aktiva föreningar och klubbar och med en ökad idrottsprofilering i stadsdelsområdets skolor, finns alla förutsättningar för att nå målet om en förbättrad folkhälsa. Förutsättningar kommer även att finnas för att ge de ungdomar som vill utveckla sina talanger till att bli idrottare i världsklass möjligheter att nå sina drömmar och mål. Idrott skapar sociala möten och ger förutsättningar för integration och motverkar socialt utanförskap.

Det kan inte därför inte nog understrykas vikten av positiva förebilder för barn och unga i stadsdelar med lägre socioekonomisk standard och där färre ungdomar

studerar vidare på gymnasium och högskola. Fler sportevenemang i söderort och fler representativa idrottsutövare som når världsklass kan stärka de södra stadsdelsområdenas attraktivitet. Framgång i idrott kan ge barn och ungdomar en framtidstro även om man inte är bäst i skolan, samt skapa en kreativ miljö som dessutom blir ett intressant alternativ för nyinflyttade till Stockholm. Om miljöerna i de södra förorterna förknippas med hälsa och idrott bör dessa områden öka sin attraktionskraft för näringsliv och nya företagsetableringar.

Förvaltningen ser följande prioriterade utvecklingsområden.

- Gubbängsfältet och Farsta idrottsplats utvecklas vidare till ett nav för idrott i söderort och samlar flera idrottsgrenar till ett så kallat sportcentrum. Flera större idrottsevenemang av typ Eken Cup kan anordnas på Gubbängsfältet.
- Området vid Högdalstopparna planeras för friluftsliv och för utomhusidrott.
- Stadsdelsnämnden, idrottsnämnden och utbildningsnämnden utvecklar lokala samverkansavtal med det lokala föreningslivet och professionella klubbar för att öka intresset och idrottsutövandet, framför allt hos barn och unga.
- Miljöerna inom förskola och fritid anpassas och utvecklas vidare för att stimulera till rörelse, motion och spontanidrott. Förskolegårdarna och parklekar kan vidareutvecklas som pedagogisk miljö för att ge möjligheter till aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Stadsdelsområdets fritidsgårdar utvecklar tillsammans med föreningslivet en miljö och ett aktivitetsutbud som lockar även icke föreningsaktiva ungdomar till att motionera och idrotta.
- Alla som vill ska få prova på idrott. Socioekonomisk bakgrund bör inte vara ett hinder för deltagande i idrottsföreningar och för talangutveckling.

Inom Farsta stadsdelsområde finns behov av följande:

- Gubbängsfältet behöver kompletteras med 2-3 konstgräsplaner.
- Gubbängshallen byggs ut med dubbel kapacitet för inomhusidrott och dans. Det är angeläget att framtidens idrottsanläggningar även skapar möten mellan generationerna, att barn, ungdomar och pensionärer möts på ett naturligt sätt.
- Hökarängsskolan kompletteras med en fullstor hall.
- Möjligheter till vattensport och roddtävlingar på Magelungen utreds.

- Anläggning för friluftsliv, utomhusidrott och tennisbanor placeras vid Högdalstopparna.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Idrottsnämndens förslag till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet